

SPRAWOZDANIE
z realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Miasta Konina na lata
2021 - 2025

Konin, marzec 2024 rok

Spis treści

WSTĘP	3
I. PODSTAWY PRAWNE FUNKCJONOWANIA MIEJSKIEGO ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO W KONINIE:	3
II. NAJWAŻNIEJSZE ZMIANY WPROWADZONE USTAWĄ Z DNIA 9 MARCA 2023 R. O ZMIANIE USTAWY O PRZECIWDZIAŁANIU PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ NIEKTÓRYCH INNYCH USTAW:	4
III. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ	5
IV. MIEJSKI ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY DO SPRAW PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ W KONINIE	8
V. GŁÓWNE ZADANIA ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO	10
VI. OPIS DZIAŁAŃ MIEJSKIEGO ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO W KONINIE.....	11
VII. REALIZACJA PROCEDURY „NIEBIESKIE KARTY” NA TERENIE MIASTA KONINA	13
VIII. SPECJALISTYCZNA POMOC W FORMIE PORADNICTWA PRAWNEGO I WSPARCIA PSYCHOLOGICZNEGO.....	23
IX. DZIAŁALNOŚĆ PROFILAKTYCZNA I EDUKACYJNA	24
PODSUMOWANIE.....	25
WNIOSKI.....	27
SPIS TABEL	28
SPIS WYKRESÓW	28

WSTĘP

W związku z obszerną nowelizacją ustawy wprowadzoną ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 535), w opracowaniu sprawozdania za 2023 rok, uwzględniono zmiany ujęte w znowelizowanej ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz dokonano oceny i analizy aktualnego stanu zjawiska oraz podejmowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Miasta Konina. W niniejszym dokumencie będą pojawiać się zamiennie wszystkie te określenia. I tak w odniesieniu do sprawozdawczości i diagnozy używana będzie nomenklatura obowiązująca przed i po nowelizacji ustawy. Sprawozdanie zawiera także w swej treści informacje o pracach Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego w 2023 roku.

I. PODSTAWY PRAWNE FUNKCJONOWANIA MIEJSKIEGO ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO W KONINIE:

- a) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 ze zm.).
- b) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.).
- c) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151).
- d) Uchwała Nr 465 Rady Miasta Konina z dnia 23 grudnia 2020 roku w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Miasta Konina na lata 2021 – 2025.
- e) Uchwała Nr 957 Rady Miasta Konina z dnia 11 sierpnia 2023 roku w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Koninie (Dz. U. Woj. Wlkp. z 2023, poz. 7707).
- f) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870).
- g) Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 sierpnia 2023 r. w sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1827).
- h) Uchwała Nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M.P. z 2023 r. poz. 1232).

II. NAJWAŻNIEJSZE ZMIANY WPROWADZONE USTAWĄ Z DNIA 9 MARCA 2023 R. O ZMIANIE USTAWY O PRZECIWDZIAŁANIU PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ NIEKTÓRYCH INNYCH USTAW:

1. Zmiana terminologii, w tym dotychczasowej nazwy ustawy „o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie” na „o przeciwdziałaniu przemocy domowej”. Konsekwencją zmiany nazwy ustawy jest rozszerzenie kręgu osób, na które będą oddziaływać przepisy zmienionej ustawy, w tym między innymi o byłego małżonka, byłego partnera lub innej osoby pozostającej obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania.
2. Rozszerzenie dotychczasowych form przemocy domowej tj. przemocy fizycznej, psychicznej i wykorzystywania seksualnego, o dwie kolejne formy tj. przemoc ekonomiczną i cyberprzemoc.
3. Uregulowanie kwestii dotyczących dzieci będących świadkami przemocy domowej, które będą traktowane jako osoby doznające przemocy domowej.
4. Utworzenie w gminach grup diagnostyczno-pomocowych, składających się z pracownika socjalnego i policjanta, którzy będą pracować odpowiednio z osobą doznającą przemocy domowej i z osobą tę przemoc stosującą.
5. Poprawa funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy zarówno na szczeblu centralnym oraz na szczeblu jednostek samorządu terytorialnego m.in. poprzez:
 - a) zwiększenie reprezentacji różnych środowisk w składzie Zespołu Monitorującego do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej, a także wyraźne rozdzielenie zadań grup diagnostyczno-pomocowych od zadań Zespołu Interdyscyplinarnego. Zespołom działającym w samorządach gminnych zostały przypisane tylko i wyłącznie zadania o charakterze strategicznym i systemowym, pozostawiając pomoc i wsparcie w indywidualnych przypadkach grupom diagnostyczno-pomocowym;
 - b) wprowadzenie do przepisów ustawy programów psychologiczno-terapeutycznych, dzięki którym, obok uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych, osoba stosująca przemoc może powrócić do prawidłowych relacji w środowisku domowym;
 - c) wprowadzenie zmian do ustawy o broni i amunicji. Regulacji, dzięki którym osoba stosująca przemoc, która posiada broń palną, zostanie jej pozbawiona w przypadku wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”;
 - d) wprowadzenie przepisów dotyczących osób stosujących przemoc domową, które uporczywie uchylają się od podejmowania działań mających na celu zmianę postępowania – w szczególności przez brak współpracy z grupą diagnostyczno-pomocową. W takich przypadkach zespół interdyscyplinarny będzie składał zawiadomienie o popełnieniu wykroczenia, o którym mowa w art. 66c Kodeksu wykroczeń.

III. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ

W każdej relacji zdarzają się problemy, konflikty, kłótnie. Nie ma w tym nic niepokojącego, dopóki umiemy je rozwiązywać, rozmawiać ze sobą, ustalać wspólne kompromisy. Jednak, gdy jedna ze stron zaczyna poniżać, obrażać, wyzywać, manipulować, wyśmiewać i używać siły, by osiągnąć swoje cele i zmusić drugą do określonych zachowań, oznacza to, że została przekroczona granica i zachowania te trzeba nazwać wprost **przemocą**.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej w art. 2 ust. 1 pkt 1 definiuje przemoc domową jako „*jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej*”, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Doznający przemocy domowej, zgodnie z ustawą, to osoby, które z uwagi na pokrewieństwo lub powinowactwo albo z uwagi na rodzaj relacji, znajdują się w kręgu osób doznających przemocy. Nie jest istotny przy tym fakt, czy osoba doznająca przemocy domowej zamieszkuje wspólnie z osobą stosującą przemoc oraz czy nadal pozostają w związku.

Krąg o którym mowa stanowić mogą:

- a) małżonek, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępni (np. rodzice, dziadkowie, pradiadkowie), zstępni (np. dzieci, wnuki, prawnuki), rodzeństwo i ich małżonkowie,
- b) wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,
- d) osoba pozostająca w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- e) osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- f) osoba wspólnie zamieszkująca i gospodarująca oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,

- g) osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- h) małoletni.

Ponadto ustawa doprecyzowuje, iż osobą stosującą przemoc domową jest osoba pełnoletnia, która dopuszcza się przemocy domowej. Definiuje też osobę świadka przemocy domowej. Jest nią osoba, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej. Jednocześnie wprowadza zasadę, że małoletni będący świadkami przemocy z mocy prawa są uznani za osoby doznające przemocy domowej.

Przemoc charakteryzuje się tym, że:

- a) jest intencjonalna – stanowi celowe, zamierzone działanie, ukierunkowane na drugiego człowieka. Ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie drugiej osoby;
- b) siły są nierównoważne – osoba stosująca przemoc domową ma przewagę nad osobą pokrzywdzoną: jest silniejsza fizycznie, psychicznie, lub ma przewagę ekonomiczną. Tym przemoc różni się od konfliktu i agresji. Wykorzystanie siły i władzy a tym samym przewagi w relacji w sposób, który jest krzywdzący dla innych osób jest elementem najbardziej znaczącym w przemocy domowej;
- c) przewaga sił jest używana do naruszania praw i dóbr – osoba stosująca przemoc domową wykorzystuje istniejącą lub stworzoną przez okoliczności asymetrię sił i władzy i narusza podstawowe prawa i dobra człowieka, np. prawo do godności, szacunku czy nietykalności cielesnej;
- d) powoduje cierpienie, ból i krzywdy moralne – osoba stosująca przemoc domową naraża życie i zdrowie innej osoby na poważne szkody. U osoby doznającej przemocy domowej pojawia się bezradność i poczucie zależności.

Najczęściej występujące formy przemocy to:

- a) **przemoc fizyczna** – wszelkie działania polegające na użyciu siły i prowadzące do naruszenia nietykalności cielesnej, np. popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, gryzienie, duszenie, bicie, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy;
- b) **przemoc psychiczna** – umyślne działania wykorzystujące mechanizmy psychologiczne, powodujące zachwianie pozytywnego obrazu własnej osoby, pojawienie się stanów lękowych i nerwicowych, np. wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, kontrolowanie

i ograniczanie kontaktów z innymi osobami, wymuszanie i domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, stosowanie gróźb;

- c) **przemoc seksualna** – wymuszanie niechcianych zachowań w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy, np. wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, sadystyczne formy współżycia seksualnego, wymuszanie pożycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych;
- d) **przemoc ekonomiczna** – forma przemocy psychicznej, definiowana jako zachowania mające na celu kontrolę zdolności jednego partnera wobec drugiego do nabywania, utrzymywania i korzystania z zasobów ekonomicznych gospodarstwa domowego. Przemoc ekonomiczna to szeroki wachlarz nadużyć ekonomicznych, których celem jest utrzymanie dominacji i kontrola partnera. O przemocy ekonomicznej mówimy wtedy, gdy jej sprawca używa pieniędzy albo innych wartości materialnych do zaspokojenia potrzeby władzy i kontroli partnera lub przerzuca na niego odpowiedzialność za koszty utrzymania domu. Sprawca wykorzystuje uzależnienie partnera od swoich dochodów lub majątku do znęcania się. Często praktyką jest podejmowanie przez sprawcę działań uniemożliwiających ofierze dostęp do konta bankowego, wydzielanie i kontrola wydatków oraz utrudnianie podjęcia pracy lub podejmowanie działań powodujących jej stratę. Sprawca uzależnia przekazanie środków finansowych na utrzymanie rodziny od spełnienia jego warunków i poprzez szantaż zmusza partnera do uległości i posłuszeństwa. Przemoc ekonomiczna może być stosowana przez obydwie płcie, ale przeprowadzane badania wykazują, że to kobiety są zdecydowanie częściej ofiarami każdego rodzaju przemocy, w tym ekonomicznej. Skutki przemocy ekonomicznej objawiają się na wielu polach. Pierwszym jest brak niezależności finansowej i własnych środków do dysponowania. Temu stanowi towarzyszą często negatywne konsekwencje psychiczne, takie jak niskie poczucie własnej wartości, a nawet nerwice czy depresja. Finansowe uzależnienie od męża/partnera, który stosuje przemoc może wpędzić kobietę w pułapkę biedy i ubóstwa: wypadnięcie z rynku pracy, dezaktualizację kwalifikacji zawodowych, osiągnięcie wieku, w którym trudniej znaleźć zatrudnienie. Zdarzają się też sytuacje, w których to kobieta zostaje obciążona obowiązkiem spłaty długów męża/partnera.

Przykłady przemocy ekonomicznej: zakazywanie lub utrudnianie partnerce podjęcia lub wykonywania pracy; wydzielanie nawet małej ilości pieniędzy lub domaganie się przedstawiania paragonów za to, co zostało kupione w czasie codziennych zakupów; wydzielanie pieniędzy na potrzeby rodziny warunkowo;

dysponowanie wspólnymi pieniędzmi bez konsultacji z partnerką; korzystanie z karty płatniczej, kredytowej czy debetowej partnerki bez konsultacji z nią; odmowa pójsia do pracy lub łżenia na utrzymanie rodziny; nie alimentacja;

- e) **zaniedbanie** - obejmuje celowe niewykonywanie niezbędnych czynności opiekuńczych i wychowawczych wobec osoby podlegającej opiece przez osobę do tego zobowiązaną (np. z racji władzy rodzicielskiej). Może przyjmować formę przemocy fizycznej (niesprawowanie opieki nad osobą tego wymagającą), przemocy psychicznej (nieokazywanie uczuć, lekceważenie emocjonalne).

Wśród zaniedbań można wymienić: niezapewnienie adekwatnego ubioru, niedożywienie, brak dbałości o higienę osobistą osoby zależnej, niezapewnienie opieki zdrowotnej, brak zapewnienia potrzeb edukacyjnych, brak zainteresowania ze strony rodziców /opiekunów;

- f) **cyberprzemoc** - to przemoc z użyciem nowoczesnych technologii, m.in.: wysyłanie obraźliwych wiadomości, założenie komuś fałszywego konta na portalu społecznościowym, ośmieszanie na forach internetowych, groźby, upublicznianie upokarzających zdjęć lub filmów, szantażowanie, ujawnianie cudzych sekretów, wykluczenie z grona znajomych, celowe ignorowanie czyjejś działalności w sieci.

Przemoc domowa w większości przypadków nie kończy się na jednorazowym zdarzeniu, przeważnie ma charakter długotrwały. Istnieje bardzo duże prawdopodobieństwo, że osoba, która raz dopuściła się przemocy robi to ponownie. Zachowania o charakterze przemocowym pojawiają się w pewnym schemacie tzw. cyklu przemocy, który składa się z trzech następujących po sobie faz: faza narastania napięcia, faza ostrej przemocy, faza miodowego miesiąca.

IV. MIEJSKI ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY DO SPRAW PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ W KONINIE

Miasto Konin nieustannie od 2011 roku podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności w ramach Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego. W związku z nowelizacją ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej, konieczne było powołanie w Koninie nowego Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej. Tryb oraz sposób powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej został określony w Uchwale Nr 957 Rady Miasta Konina z dnia 11 sierpnia 2023 roku. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Koninie został powołany Zarządzeniem Nr 131 /2023 Prezydenta Miasta Konina z dnia 19 września 2023 roku.

Zespół Interdyscyplinarny działa na podstawie porozumień zawartych między Prezydentem Miasta a podmiotami, o których mowa w art. 9a ust. 3, 3a, 4 lub 5. Porozumienia określają w szczególności sposób i formę wymiany informacji, a także sprawy dotyczące uczestnictwa członków grup diagnostyczno-pomocowych w posiedzeniach i pracach tych grup.

Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej – to zespół osób delegowanych ze środowisk profesjonalnych do koordynacji, standaryzacji, analiz i rozwiązywania lokalnych problemów przemocy domowej.

Zespół tworzą przedstawiciele Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Koninie, Policji, Prokuratury, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych.

Tabela 1: Skład Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej (stan na dzień 31.12.2023 r.)

L.p.	Nazwisko i imię	Stanowisko w Zespole Interdyscyplinarnym	Stanowisko i miejsce zatrudnienia
1.	Szymczak Lidia	Przewodnicząca Zespołu	Kierownik Sekcji Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Koninie
2.	Król Sylwia	Z-ca Przewodniczącej Zespołu	Mł.asp. Zespołu ds. Profilaktyki Społecznej, Nieletnich i Patologii Wydziału Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Koninie
3.	Wincencjusz Anna	Członek Zespołu	Konsultant Sekcji Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Koninie
4.	Walczak - Wolińska Renata	Członek Zespołu	Konsultant Sekcji Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Koninie
5.	Michalak Magdalena	Członek Zespołu	Przedstawiciel Lokalnych Organizacji Pozarządowych, Kierownik Warsztatu Terapii Zajęciowej, Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Koninie
6.	Karpińska Olga	Członek Zespołu	Pedagog Miejskiej Poradni Psychologiczno –Pedagogicznej w Koninie
7.	Pyrzyński Paweł	Członek Zespołu	Członek Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Konina
8.	Ślesińska Joanna	Członek Zespołu	Prokurator Prokuratury Rejonowej w Koninie
9.	Okulska Róża	Członek Zespołu	Pracownik socjalny Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego w Koninie

Źródło: Miejski Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Koninie.

Obsługę organizacyjno-techniczną i finansową Zespołu Interdyscyplinarnego zapewnia Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Koninie. W strukturach Ośrodka funkcjonuje Sekcja Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej, do której podstawowych obowiązków należy realizowanie zadań objętych ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Kierownik Sekcji pełni jednocześnie obowiązki przewodniczącego Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego w Koninie.

V. GŁÓWNE ZADANIA ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO

Do głównych zadań zespołu interdyscyplinarnego należy: tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3–5, w szczególności przez:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym;
- 2) inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom;
- 3) inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 4) opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;
- 5) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- 6) powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań;
- 7) monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”;
- 8) przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3, oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a;
- 9) kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
- 10) składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2023 r. poz. 2119).

VI. OPIS DZIAŁAŃ MIEJSKIEGO ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO W KONINIE

Zgodnie z art. 9a ust. 7 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego powinny odbywać się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na trzy miesiące, a od 22 czerwca 2023 r. nie rzadziej niż raz na dwa miesiące. Na posiedzeniach omawiane były sprawy organizacyjne, przedstawiano wnioski oraz omawiano sprawy jakie wynikały w trakcie okresu między posiedzeniami. Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego na posiedzeniach informowani byli na bieżąco o wpływających do Przewodniczącego Zespołu Niebieskich Kartach, powoływanych grupach roboczych/grupach diagnostyczno-pomocowych i podjętych przez nich działaniach. Omawiano i analizowano poszczególne przypadki przemocy oraz wypracowywano metody i kierunki działań w zakresie możliwości udzielenia pomocy. Posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego były każdorazowo protokołowane. Zgłoszenia dotyczące przemocy domowej przyjmowano zarówno w kontakcie bezpośrednim, jak również z wykorzystaniem zdalnych środków komunikacji. Wszystkie informacje mogące świadczyć o występowaniu przemocy były weryfikowane i sprawdzane. Przedstawiciele uprawnionych organów, tj. oświaty, ochrony zdrowia, pomocy społecznej, policji, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych w sytuacjach tego wymagających wszczynali procedurę „Niebieskie Karty”. W każdej sytuacji wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”, powoływano interdyscyplinarne grupy robocze/grupy diagnostyczno-pomocowe tworzone przez pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodziny w Koninie, Policji, pedagogów konińskich szkół, przedstawicieli ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych. Członkowie grup spotykali się na regularnie organizowanych posiedzeniach, na które zapraszano zarówno osoby wskazane w procedurze „Niebieskie Karty”, jako doznające przemocą domową, jak i osoby, które miały ją stosować. Spotkania z każdą z tych osób odbywały się w innych terminach, gwarantując tym samym bezpieczeństwo osobom doznającym przemocy i optymalizując warunki służące wdrażaniu rozwiązań pozwalających na zatrzymanie przemocy. Również poza posiedzeniami grup, ich członkowie współpracowali z rodzinami, w których była realizowana procedura „Niebieskie Karty”. Pracownicy socjalni oraz funkcjonariusze Policji monitorowali sytuację, poziom bezpieczeństwa osoby doznającej przemocy poprzez bezpośredni kontakt w miejscu zamieszkania rodziny. Prace grup były prowadzone do czasu ustania przemocy w rodzinie/domowej lub stwierdzenia braku zasadności realizacji procedury w danym przypadku.

Osobom doznającym przemocy oferowano wsparcie zarówno w formie świadczeń finansowych pomocy społecznej, jak i pracy socjalnej, oraz wsparcia psychologa. Podejmowane w jej ramach oddziaływania miały na celu zapewnienie bezpieczeństwa i ochrony, służyły budowaniu rozwiązań umożliwiających zatrzymanie przemocy i osiągnięcie pozytywnej, trwałej zmiany funkcjonowania rodziny. Również wobec osób

stosujących przemoc były prowadzone działania zmierzające do korekty ich zachowania poprzez m.in. kierowanie do korzystania ze specjalistycznej pomocy psychologicznej, leczenia uzależnień, uczestnictwa w grupie korekcyjno-edukacyjnej prowadzonej przez Towarzystwo Inicjatyw Obywatelskich.

Przed przystąpieniem do wykonywania czynności każdy członek Zespołu oraz grupy roboczej /grupy diagnostyczno-pomocowej składał organowi oświadczenie, dotyczące zachowania poufności wszelkich informacji i danych uzyskanych podczas realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy, zgodnie z przepisami RODO, prawa polskiego oraz z ustalonymi zasadami ochrony danych osobowych w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Koninie.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych/grup diagnostyczno-pomocowych wykonywali zadania w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych.

Działając strategicznie

REAGUJEMY NA PRZEMOC!!!

Każda osoba, która doznaje przemocy lub jest jej świadkiem, może bezpiecznie i w zaufaniu zgłosić ten fakt pracownikom Sekcji Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Koninie osobiście na ul. Staszica 17 lub w siedzibie Ośrodka, ul. Przyjaźni 5, dzwoniąc pod numer tel. 63 244-59-16; 63 242-62-32 lub drogą email:

zespolinterdyscyplinarny@moprkonin.lm.pl;

pomagamy_sobie@moprkonin.lm.pl;

Ogólnopolski Telefon Zaufania : 800 12 00 02

Można zasygnalizować problem również Policji, pedagogom szkolnym czy pracownikom ochrony zdrowia.

Na stronie internetowej www.moprkonin.lm.pl Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Koninie w zakładce Miejski Zespół Interdyscyplinarny zamieszczone są niezbędne informacje działalności Zespołu Interdyscyplinarnego.

Utrzymując profesjonalny charakter działań podejmowanych w sytuacji wystąpienia sygnałów mogących świadczyć o przemocy domowej, ustawa wprowadziła wyraźny podział zadań pomiędzy Zespołem Interdyscyplinarnym a grupami diagnostyczno-pomocowymi, których autonomia i poziom decyzyjności zostały wzmocnione. W celu dokonania diagnozy i oceny sytuacji w związku ze zgłoszonym podejrzeniem wystąpienia przemocy domowej Zespół interdyscyplinarny powoływał grupy robocze/ grupy

diagnostyczno- pomocowe niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni od dnia zgłoszenia o podejrzeniu wystąpienia przemocy domowej.

W skład grup diagnostyczno-pomocowych obligatoryjnie wchodzi:

pracownicy socjalni i funkcjonariusze Policji - od ich decyzji zależała dalsza struktura grupy, którą można poszerzyć o uczestnictwo wielu profesjonalistów z różnych dziedzin. W sprawach żołnierzy pełniących czynną służbę wojskową stosujących przemoc domową w skład grupy diagnostyczno-pomocowej wchodzi także żołnierz Żandarmerii Wojskowej.

W skład grupy diagnostyczno-pomocowej mogą także wchodzić:

- 1) pracownik socjalny specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;
- 2) asystent rodziny;
- 3) nauczyciel wychowawca będący wychowawcą klasy lub nauczyciel znający sytuację domową małoletniego;
- 4) osoby wykonujące zawód medyczny, w tym lekarz, pielęgniarka, położna lub ratownik medyczny;
- 5) przedstawiciel gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

W skład grupy diagnostyczno-pomocowej mogą także wchodzić pedagog, psycholog lub terapeuta, kurator. Jeżeli zachodzi konieczność, możliwe jest poszerzenie składu grupy o inne osoby.

VII. REALIZACJA PROCEDURY „NIEBIESKIE KARTY” NA TERENIE MIASTA KONINA

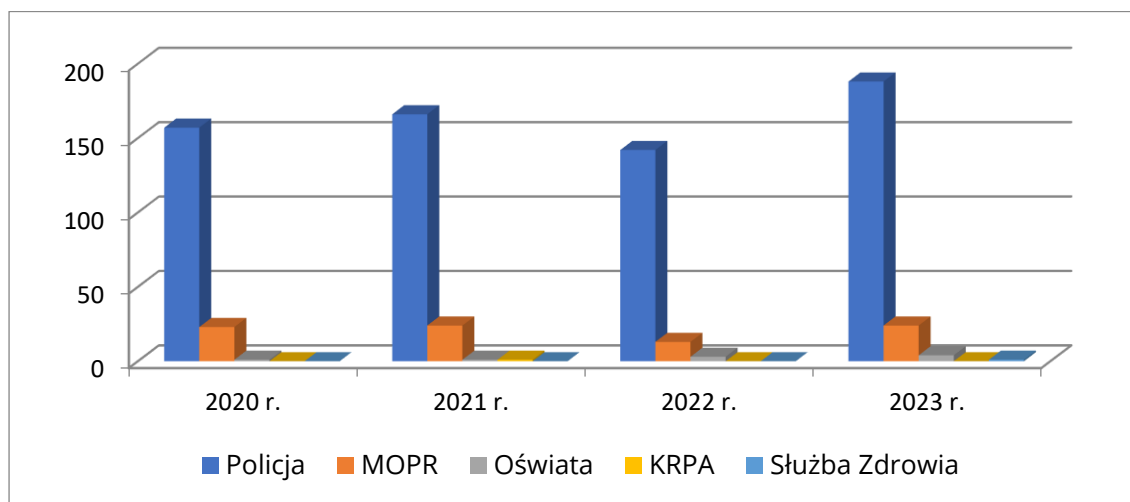
Od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. do Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 217 formularzy „Niebieska Karta – A”, sporządzonych przez przedstawicieli następujących uprawnionych podmiotów:

Tabela 2: Liczba założonych formularzy „Niebieska Karta” przez instytucje i podmioty uprawnione w latach 2020 – 2023

L.p.	Instytucje i podmioty uprawnione do uruchamiania procedury „Niebieskie Karty”	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.
1.	Policja	157	166	142	188
2.	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie	23	24	13	24
3.	Oświata - pedagog, psycholog	1	1	3	4
4.	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0	1	0	0
5.	Służba Zdrowia	0	0	0	1
	Razem	181	192	158	217

Źródło: Opracowanie własne Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego za lata 2020-2023.

Wykres 1: Liczba założonych formularzy „Niebieska Karta” przez instytucje i podmioty uprawnione w latach 2020 - 2023

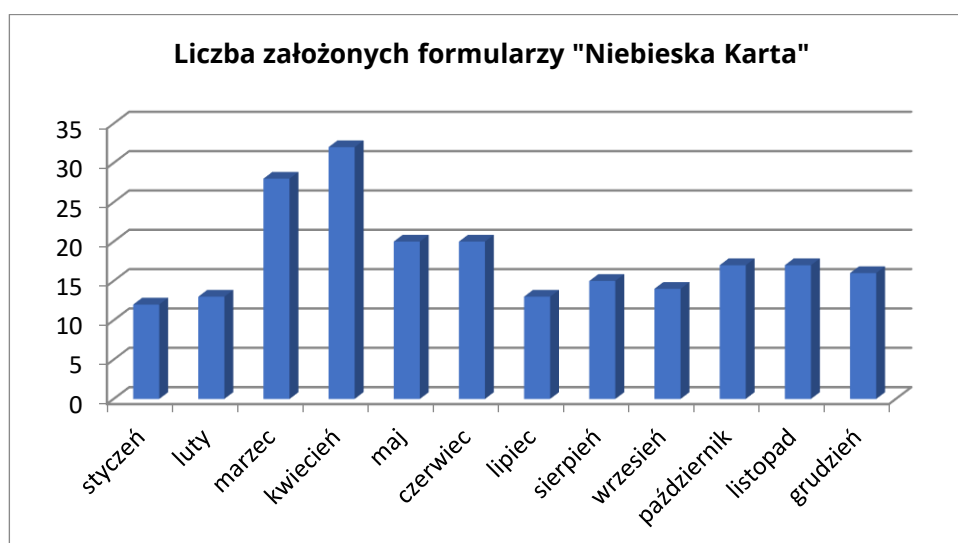
Źródło: Opracowanie własne Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego za lata 2020-2023.

Tabela 3: Liczba założonych w 2023 roku formularzy „Niebieska Karta - A” z podziałem na miesiące

L.p	Wyszczególnienie - miesiące	Liczba założonych formularzy „Niebieska Karta”
1	Styczeń	12
2	Luty	13
3	Marzec	28
4	Kwiecień	32
5	Maj	20
6	Czerwiec	20
7	Lipiec	13
8	Sierpień	15
9	Wrzesień	14
10	Październik	17
11	Listopad	17
12	Grudzień	16
	Łącznie	217

Źródło: Opracowanie własne Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego za 2023 rok.

Wykres 2: Liczba założonych w 2023 roku formularzy „Niebieska Karta - A” z podziałem na miesiące

Źródło: Opracowanie własne Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego za 2023 rok.

Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny, w której istnieje podejrzenie zaistnienia przemocy odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie/doznającej przemocy domowej. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta - A” przez przedstawiciela wymienionych wyżej podmiotów, który niezwłocznie, nie później niż w terminie 5 dni zostaje przekazany do Zespołu Interdyscyplinarnego. Zespół następnie przekazuje go niezwłocznie w terminie 3 dni członkom grupy roboczej/grupie diagnostyczno-pomocowej. Informacja o wpłynięciu „Niebieskiej Karty” przekazywana jest członkom Zespołu Interdyscyplinarnego za pośrednictwem poczty elektronicznej. Grupy zajmują się rozwiązywaniem problemów związanych z występowaniem przemocy w indywidualnych przypadkach, według procedury „Niebieskie Karty”. Członkowie grup dokonują analizy sytuacji rodzinnej, wypełniając formularz „Niebieska Karta - C”, z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą oraz „Niebieska Karta - D”, z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc domową.

Zespół kontynuował zadania wynikające z działań podejmowanych w rodzinach, w ramach procedury „Niebieskie Karty”, które wpłynęły do Zespołu we wcześniejszych latach (2022 – 2023). W 2023 roku ogólna liczba postępowań z użyciem procedury „Niebieskie Karty” dotyczyła 260 rodzin, w tym kontynuacja z lat poprzednich 106.

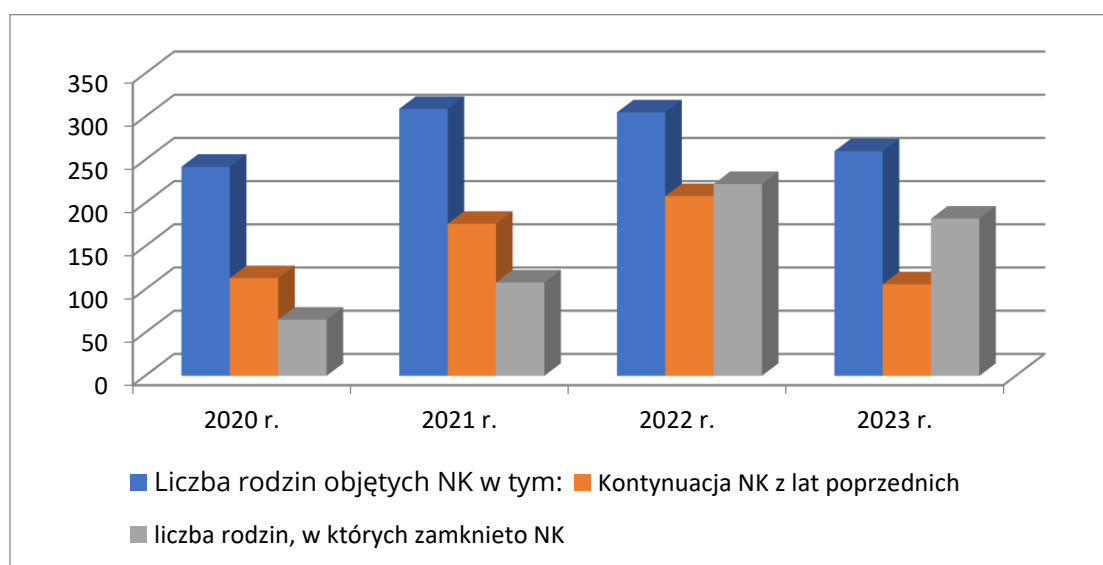
W 2023 roku zamknięto 182 procedury „Niebieskie Karty”.

Tabela 4: Rodziny objęte procedurą „Niebieskie Karty” w latach 2020 – 2023

Wyszczególnienie	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Liczba rodzin objętych NK	242	309	305	260
w tym				
Kontynuacja NK z lat poprzednich	113	176	208	106
Liczba rodzin, w których zamknięto NK	65	108	222	182

Źródło: Opracowanie własne Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego za lata 2020-2023.

Wykres 3: Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” w latach 2020-2023

Źródło: Opracowanie własne Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego za lata 2022-2023

Zdarzały się sytuacje, iż w trakcie analizy procedury „Niebieskie Karty” członkowie grupy roboczej/diagnostyczno-pomocowej dostrzegali konflikt w rodzinach, a nie przemoc.

W wielu rodzinach procedura „Niebieskie Karty” była uruchamiana wielokrotnie, i tak na przestrzeni roku 2023:

- a) w 6 rodzinach zamknięto i ponownie uruchomiono procedurę „Niebieskie Karty”,
- b) w 38 rodzinach założono 2 Niebieskie Karty,
- c) w 7 rodzinach założono 3 Niebieskie Karty,
- d) w 3 rodzinach założono 4 Niebieskie Karty,
- e) w 1 rodzinie założono 5 Niebieskich Kart.

Dominującym i niepokojącym problemem było nadużywanie alkoholu przez osoby stosujące przemoc domową oraz zażywanie środków psychoaktywnych. Nadużywanie alkoholu jest jednym z czynników ryzyka wystąpienia przemocy. Procedurę zobowiązania do leczenia odwykowego wdraża się wobec niektórych osób uzależnionych od alkoholu. Są to osoby, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład pożycia

rodzinnego, demoralizację nieletnich, systematycznie zakłócają spójność lub porządek publiczny.

W myśl nowych przepisów – ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji - obowiązujących od 15 sierpnia 2023 roku podejmujący interwencję funkcjonariusz Policji lub Żandarmerii Wojskowej ma prawo wydać wobec osoby stosującej przemoc domową, stwarzającej zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby doznającej przemocy, nakaz natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakaz zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia. W 2023 roku na terenie Miasta Konina wobec 113 sprawców przemocy domowej zastosowano powyższe zobowiązanie.

Tabela 5: Liczba osób w rodzinie, z podziałem na płeć, co do których zachodzi podejrzenie, że doznają przemocy domowej, u których prowadzona jest procedura „Niebieskie Karty”

Liczba osób w rodzinie, z podziałem na płeć, co do których zachodzi podejrzenie, że doznają przemocy domowej, u których prowadzona jest procedura „Niebieskie Karty”.	
Kobiety	250
w tym	
Kobiety 60+	39
Mężczyźni	54
w tym	
Mężczyźni 60+	10
Dzieci	35

Źródło: Opracowanie własne Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego za 2023 rok.

Tabela 6: Liczba osób w rodzinie, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc z podziałem na płeć, u których prowadzona jest procedura „Niebieskie Karty”

Liczba osób w rodzinie, co do których istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc z podziałem na płeć, u których prowadzona jest procedura „Niebieskie Karty”.	
Kobiety	40
Mężczyźni	280
Dzieci	2

Źródło: Opracowanie własne Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego za 2023 rok.

Tabela 7: Liczba rodzin, w których prowadzona jest procedura „Niebieskie Karty” w poszczególnych obrębach na terenie miasta Konina w latach 2020 - 2023

Lp.	Nazwa obrębu	Liczba rodzin, w których jest prowadzona procedura „Niebieskie Karty”			
		2020 rok	2021 rok	2022 rok	2023 rok
1.	Obręb Chorzeń	5	7	4	2
2.	Obręb Czarków	71	78	85	83
3.	Obręb Glinka	57	85	83	65
4.	Obręb Gostawice	8	8	10	8
5.	Obręb Grójec	4	5	3	2
6.	Obręb Laskówiec	8	9	8	3
7.	Obręb Łęczyn	5	5	6	7
8.	Obręb Maliniec	1	2	1	1
9.	Obręb Mieczysławów	1	1	1	1
10.	Obręb Międzylesie	0	2	2	3
11.	Obręb Morzysław	1	4	5	3
12.	Obręb Niesłusz	5	5	5	3
13.	Obręb Nowy Dwór	11	15	19	17
14.	Obręb Osada	1	1	0	1
15.	Obręb Pawłówek	8	13	9	6
16.	Obręb Pątnów	1	1	1	1
17.	Obręb Przydziałki	13	17	22	26
18.	Obręb Starówka	28	36	32	21
19.	Obręb Wilków	14	15	9	7
	Razem:	242	309	305	260

Źródło: Opracowanie własne Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego na podstawie rejestru „Niebieskie Karty” w latach 2020 - 2023.

W okresie sprawozdawczym w ramach powołanych przez Zespół Interdyscyplinarny **186** grup roboczych/grup diagnostyczno-pomocowych odbyło się **337** posiedzeń tych grup w celu rozwiązywania problemów wynikających z przemocy w konkretnych rodzinach.

Tabela 8: Ilość posiedzeń grup roboczych / grup diagnostyczno-pomocowych w poszczególnych miesiącach w latach 2022-2023.

Lp.	Wyszczególnienie miesiący	Ilość posiedzeń grup roboczych				Ilość posiedzeń
		2020 rok	2021 rok	2022 rok	1.01-18.09 2023 rok	grup diagnostyczno-pomocowych 19.09 – 31.12 2023 rok
1.	Styczeń	14	19	16	33	0
2.	Luty	42	32	17	31	0
3.	Marzec	2	32	29	26	0
4.	Kwiecień	0	14	12	30	0
5.	Maj	0	24	37	10	0
6.	Czerwiec	1	36	20	57	0
7.	Lipiec	24	22	5	0	0
8.	Sierpień	34	9	38	28	0
9.	Wrzesień	40	33	32	0	1
10.	Październik	0	11	20	0	8
11.	Listopad	0	21	47	0	62
12.	Grudzień	5	1	22	0	51
	Ogółem	162	254	295	337	

Źródło: Opracowanie własne Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego za lata 2020 - 2023.

Na spotkaniach grup udzielano pomocy osobom, co do których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą. Grupy zajmowały się rozwiązywaniem problemów związanych z występowaniem przemocy domowej w indywidualnych przypadkach, zgodnie z procedurą „Niebieskie Karty”. Dokonywały analizy sytuacji rodzinnej - wypełniając formularz „NK – C”, z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą oraz „NK – D” z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc domową. Ustalały plan działań wobec rodziny, którego celem jest poprawa sytuacji rodzinnej. Dokonywana była diagnoza sytuacji rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty, dzięki możliwości wymiany informacji będących w posiadaniu poszczególnych instytucji.

Poprzez interdyscyplinarne ujęcie problemów rodziny planowane były skuteczne i adekwatne działania wynikające z procedury Niebieskiej Karty. Grupy robocze/grupy pomocowo-diagnostyczne tworzone dla rozwiązywania problemów związanych z przemocą domową w indywidualnych przypadkach podejmowały działania polegające na: diagnozowaniu problemu przemocy domowej, wypracowaniu metodyki z osobami doświadczającymi przemocy i stosującymi pomoc, działaniu interwencyjnym, nakierowanym na ochronę ofiar przemocy, profesjonalnym wspieraniu merytorycznym rodziny w rozwiązywaniu stanu kryzysowego związanego z przemocą, monitorowaniu sytuacji rodziny do rozwiązania problemu przemocy.

Skład osobowy grup był uzależniony od zakresu problemu występującego w rodzinie. W każdej z grup był powołany pracownik socjalny, przedstawiciel policji. Jeżeli w rodzinie wychowują się dzieci w wieku szkolnym w pracach grup uczestniczył pedagog, a w przypadku nadużywania alkoholu członek komisji rozwiązywania problemów alkoholowych. Na posiedzenia grup zapraszani byli również asystenci rodziny i kuratorzy. Wszystkie rodziny, wobec których prowadzona jest procedura „Niebieskie Karty”, są systematycznie monitorowane przez pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie i dzielnicowych Komendy Miejskiej Policji. Wizyty w środowiskach miały na celu sprawdzenie bezpieczeństwa osób pokrzywdzonych oraz monitorowanie ustalonych form pomocy. Osobom stosującym przemocę przekazywano informacje o konsekwencjach popełnianych czynów oraz motywowano do udziału w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych w innych placówkach na terenie Konina. Przeprowadzano rozmowy o szkodliwości spożywania alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, a także leków niewskazanych przez lekarza. Jeżeli zachodziła potrzeba, rozstrzygano o braku zasadności podejmowania działań. Przekazywano informacje o koniecznych do zrealizowania działaniach w celu zaprzestania stosowania przemocy. Osobę nadużywającą alkoholu, wobec której istniało podejrzenie, że stosuje przemoc domową, członkowie grup kierowali do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Konina.

Tabela 9: Liczba przedstawicieli/uczestników grup roboczych/grup diagnostyczno-pomocowych w latach 2020-2023

Lp.	Uczestnicy Grup roboczych	Liczba przedstawicieli			
		2020 rok	2021 rok	2022 rok	2023 rok
1.	Dzielnicy, w których rewirze zamieszkuje dana rodzina	23	23	21	22
2.	Kuratorzy sądowi	11	11	11	15
3.	Pracownicy socjalni	12	7	10	12

Lp.	Uczestnicy Grup roboczych	Liczba przedstawicieli			
		2020 rok	2021 rok	2022 rok	2023 rok
4.	Przedstawiciele placówek oświatowych (psycholog, pedagog), do których uczęszczają dzieci	30	27	21	29
5.	Przedstawiciele Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Konina	-	1	2	2
6.	Psycholodzy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Koninie - Sekcji Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej	-	0	0	0
7.	Asystent rodziny	5	6	4	5
8.	Terapeuta	-	0	0	0
9.	Nauczyciele	2	1	2	10
10.	Koordinator rodzinnej pieczy zastępczej	1	1	1	1
11.	Zawodowa rodzina zastępcza, pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	1	0	0	1
12.	Opiekunowie ze żłobka i przedszkola	-	-	2	1

Źródło: Opracowanie własne Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego za lata 2020 - 2023.

Efekty działań grup roboczych / grup diagnostyczno-pomocowych w 2023 r. (dotyczą również rodzin, w których „Niebieska Karta” była kontynuowana z lat poprzednich):

- z zaproszenia na w/w grupy skorzystały 94 osoby, co do których istniało podejrzenie, że doznają przemocy domowej,
- na wezwanie zgłosiły się 54 osoby, co do których zachodziło podejrzenie, że stosują przemoc domową.

Założono na posiedzeniach w/w grup:

- 46 formularzy „Niebieska Karta- C” (przeznaczone dla osoby doznającej przemocy),
 - 31 formularzy „Niebieska Karta- D” (przeznaczone dla osoby stosującej przemoc).
- Złożono do Prokuratury Rejonowej w Koninie:
 - 6 zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 207 Kodeksu Karnego (znęcanie się fizyczne lub psychiczne),
 - 1 wniosek o leczenie psychiatryczne.
 - Złożono do Prokuratury Okręgowej w Koninie:
 - 1 wniosek o ubezwłasnowolnienie.
 - Przekazano akta 4 spraw do Sądu Okręgowego w Koninie z prowadzonej procedury „Niebieskie Karty”.
 - Złożono do Sądu Rejonowego w Koninie:

- a) 8 wniosków o wgląd w sytuację dziecka i rodziny,
 - b) 3 wnioski o sprawdzenie aktualnej sytuacji życiowej,
 - c) przekazano akta 7 spraw o zobowiązanie osoby stosującej przemoc do opuszczenia mieszkania,
 - d) 1 sprawa o ograniczenie władzy rodzicielskiej,
 - e) 1 sprawa dotycząca stosowania przemocy domowej,
 - f) 2 inne sprawy,
 - g) 3 pisemne informacje o uruchomieniu procedury „Niebieskie Karty” w rodzinach w których są małoletnie dzieci,
 - h) 3 sprawy o umieszczeniu uczestnika postępowania w domu pomocy społecznej bez jego zgody.
5. Przekazano dokumentację 23 spraw na wniosek Wydziału Śledczego Komendy Miejskiej Policji w Koninie w celu prowadzenia dalszego postępowania przygotowawczego z prac grup roboczych/grup pomocowo-diagnostycznych.
6. Złożono 12 wniosków do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o wszczęcie postępowania w stosunku do osoby nadużywającej alkoholu.
7. Zmotywowano 94 osoby, doznających przemocy, do skorzystania z pomocy psychologa/terapeuty, w tym:
- a) 12 osób w Sekcji Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej,
 - b) 82 osoby w innych placówkach, organizacjach na terenie miasta Konina.
8. Zmotywowano 69 osób stosujących przemoc do skorzystania z pomocy psychologa/terapeuty w innych placówkach, organizacjach na terenie miasta Konina.
9. Zmotywowano 19 osób do podjęcia leczenia psychiatrycznego.
10. Zmotywowano 26 osób do podjęcia leczenia uzależnień.
11. W ramach procedury „Niebieskie Karty” 4 rodziny, w tym 5 dzieci, zostało odseparowanych od osoby stosującej przemoc. Rodziny te otrzymały pomoc w formie schronienia w Sekcji Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Koninie.
12. W 2023 r. monitorowano 14 rodzin, w tym 6 rodzin, w których była prowadzona procedura „Niebieskie Karty”, które opuściły miejsce schronienia w Sekcji Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Koninie.
13. W rodzinach, w których prowadzona jest procedura „Niebieskie Karty”, 45 dzieci zostało objętych pomocą psychologiczną w innych placówkach na terenie miasta Konina.
14. Zakończono procedurę „Niebieskie Karty” w 182 rodzinach zgodnie z § 20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury

„Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” ,146 z uwagi na ustanie przemocy domowej i uzasadnionym przypuszczeniu o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy, a także w 36 rodzinach w związku z brakiem zasadności podejmowania działań.

15. Przekazano do innego Zespołu Interdyscyplinarnego 7 procedur „Niebieskie Karty”.

Otrzymano z innego Zespołu Interdyscyplinarnego 6 procedur „Niebieskie Karty”.

16. Udzielano na bieżąco poradnictwa z zakresu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, alimentacyjnych i wychowawczych.

17. Umożliwiono dostęp do poradnictwa prawnego, psychologicznego i pracy socjalnej.

VIII. SPECJALISTYCZNA POMOC W FORMIE PORADNICTWA PRAWNEGO I WSPARCIA PSYCHOLOGICZNEGO

Zadaniem polityki społecznej jest tworzenie warunków do budowania zintegrowanego i efektywnego systemu zapobiegania i rozwiązywania problemów społecznych. Jednym z elementów tego systemu jest stałe zapewnienie **dostępu do poradnictwa specjalistycznego**, z którego mogą korzystać osoby oraz całe rodziny wymagające takiego wsparcia. Realizacja poradnictwa specjalistycznego wynika przede wszystkim z zapisu art. 46 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne, jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód.

Tabela 10: Porady specjalistyczne udzielane mieszkańcom miasta Konina w Sekcji Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Koninie w latach 2020 – 2023

Rodzaj porad	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Psychologiczne: w tym w ramach NK	381	687	547	415
	85	208	116	11
Socjalne: w tym w ramach NK	2104	2620	1984	2000
	1540	2047	1579	461
Psychologiczne, socjalne, inne, w tym w ramach:				
porad telefonicznych + telefon zaufania Niebieska Linia	105	835	824	605
porad internetowych e-mail: pomagamy_sobie@moprkonin.lm.pl	9	7	9	9

Źródło: Opracowanie własne Sekcji Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Koninie za lata 2020 – 2023.

Specjalistyczna pomoc w formie poradnictwa prawnego i wsparcia psychologicznego prowadzona była przez Sekcję Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Koninie, a także przez utworzone w 2002 roku Centrum Interwencji Kryzysowej w Koninie, przy ul. PCK 13, działające przy Towarzystwie Inicjatyw Obywatelskich w ramach projektu „Bezpieczeństwo w rodzinie i dzieciństwo bez przemocy” oraz „Pomoc osobom pokrzywdzonym przestępstwem”.

Towarzystwo Inicjatyw Obywatelskich w Koninie prowadziło oddziaływania pomocowe zarówno wobec osób dorosłych, jak również wobec dzieci i młodzieży, a także grupy korekcyjno-edukacyjne dla sprawców przemocy.

IX. DZIAŁALNOŚĆ PROFILAKTYCZNA I EDUKACYJNA

Działania profilaktyczne i edukacyjne były wpisane także w autorskie programy, które udało się w pełni zrealizować w roku sprawozdawczym.

1. Program „Przeciwdziałanie przemocy - program profilaktyczno-edukacyjny dla uczniów klas V konińskich szkół podstawowych”.

Program ma charakter profilaktyczno-edukacyjny i jest realizowany w klasach V szkół podstawowych przez psychologa i konsultanta z Sekcji Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Koninie. W ramach programu przeprowadzono zajęcia psychoedukacyjne z zakresu przemocy fizycznej i psychicznej, skierowane do dzieci, potencjalnie zagrożonych przemocą. Zajęcia odbyły się w 11 szkołach podstawowych, w 32 klasach V z udziałem 554 uczniów.

2. „Program profilaktyczno – edukacyjny dla rodzin i osób w kryzysie, w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie”.

W programie udział wzięło 7 rodzin, korzystających z pomocy w formie schronienia w Sekcji Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Koninie. Odbyło się 18 spotkań „Grupy wsparcia”, przeprowadzono 147 rozmów indywidualnych.

3. Program „Psycholog Rodzinny”, którego celem jest jak najszybsze dotarcie oraz udzielenie wsparcia, a także pomocy osobie i rodzinie będącej w sytuacji kryzysowej. Pomocą w ramach programu objęto 7 rodzin, wizyty domowe trwają nadal.

4. Program „Program aktywizująco-wspierający dla mieszkań chronionych”.

Działania w ramach Programu umożliwiają naukę prowadzenia gospodarstwa domowego, gospodarowania środkami finansowymi, załatwiania spraw urzędowych,

a także wzmacniają poczucie odpowiedzialności za rodzinę. W 2023 roku programem objętych było 7 rodzin.

5. Program zapobiegający porzucaniu dzieci „Szansa na Życie”.

Celem programu jest między innymi umożliwienie anonimowego pozostawienia dziecka w przystosowanym miejscu, które pozwoli otoczyć je odpowiednią opieką. Jak do tej pory nie było przypadku w Koninie pozostawienia w oknie noworodka.

Osoby nieradzące sobie z problemami nawiązywały także kontakt telefoniczny z pracownikami Sekcji Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Koninie, w tym telefon zaufania - 605 kontaktów telefonicznych, jak również drogą e-mail: pomagamy_sobie@moprkonin.lm.pl - 9 osób.

W ramach w/w kontaktów zainteresowane osoby zachęcane były do skorzystania z pomocy specjalisty w Sekcji, bądź też innej instytucji lub organizacji pozarządowej, za pomocą zdalnych środków komunikacji (telefonicznie lub przez inne dostępne kanały komunikacji elektronicznej).

W siedzibie Sekcji 8 rodzin, w tym 11 dzieci skorzystało ze schronienia w ramach interwencji kryzysowej 6 rodzin z tzw. „gorącej interwencji”. W przypadku 4 rodzin z uwagi na trudną sytuację rodzinną i mieszkaniową pobyt w placówce przedłużył się na okres powyżej czterech miesięcy.

Osoby wchodzące w skład Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych/grup diagnostyczno- pomocowych podnosiły swoje kwalifikacje i poszerzały wiedzę, by mogły efektywniej realizować tak złożone zadania.

W roku sprawozdawczym uczestniczyły w następujących szkoleniach online:

- a) Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej - 3 szkolenia.
- b) Dziecko w świecie zagrożenia – zjawisko przemocy wobec dziecka.
- c) Praktyka procedury „Niebieskie Karty”.
- d) Postępowanie z kobietą po doświadczeniu przemocy seksualnej.
- e) Realizacja gminno- miejskiego programu profilaktyki problemów alkoholowych.

PODSUMOWANIE

Miasto Konin podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności w ramach Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego. Zespół Interdyscyplinarny to grupa specjalistów z różnych instytucji, łącząca swoją wiedzę, umiejętności oraz możliwości wynikające z zadań instytucji, które reprezentują.

Współpraca i skoordynowane działania mają na celu niesienie pomocy osobom krzywdzonym oraz przeciwdziałanie zjawisku przemocy domowej na terenie miasta Konina.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej, wyznaczając kierunki ich rozwoju, stworzyła zarazem warunki służące zwiększaniu skuteczności procedury „Niebieskie Karty”, wpływu grupy diagnostyczno-pomocowej na osoby stosujące przemoc, między innymi poprzez egzekwowanie zobowiązań i możliwości zastosowania instrumentów prawno-karnych.

Jak wynika z tabeli 2 najczęściej formularzy „Niebieska Karta – A” zakładanych jest przez Policję: (w 2022 r. – 142, w 2023 r. – 188, w następnej kolejności przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Koninie (w 2022r. -13, w 2023r. – 24).

Dominującym i niepokojącym problemem było nadużywanie alkoholu przez osoby stosujące przemoc domową oraz zażywanie środków psychoaktywnych. Nadużywanie alkoholu jest jednym z czynników ryzyka wystąpienia przemocy.

W myśl nowych przepisów – ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji - obowiązujących od 15 sierpnia 2023 roku podejmujący interwencję funkcjonariusz Policji lub Żandarmerii Wojskowej mają prawo wydać wobec osoby stosującej przemoc domową, stwarzającej zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby doznającej przemocy, nakaz natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakaz zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia.

Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest także rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym. Szczególną ochroną i bezwzględną koniecznością bieżącego monitorowania objęte były rodziny, w których została wszczęta procedura „Niebieskie Karty” w odniesieniu do dzieci doświadczających przemocy.

W okresie sprawozdawczym zrealizowane zostały przez pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Koninie autorskie programy profilaktyczne i edukacyjne skierowane do rodzin i dzieci, dotyczące problematyki przemocy. Zespół Interdyscyplinarny oraz grupy robocze/grupy diagnostyczno-pomocowe, poza podejmowaniem działań związanych z nowymi przypadkami przemocy, musiały też na bieżąco monitorować sytuację tych rodzin, które są objęte procedurą „Niebieskie Karty” już od dłuższego czasu. Szczególną ochroną i bezwzględną koniecznością bieżącego monitorowania sytuacji objęte zostały rodziny, w których przemocy doświadczały dzieci. Pracownicy Sekcji Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Koninie zajmują się administracyjną stroną procedury „Niebieskie Karty” pracując w systemie zmianowym, co ułatwia ich dostępność osobom

doświadczającym przemocy. Efektywna współpraca pracowników Sekcji z innymi podmiotami wymienionymi w sprawozdaniu ogranicza i łagodzi skutki przemocy. Mając na uwadze szeroko rozumiane dobro osób i rodzin zagrożonych lub dotkniętych przemocą domową Miejski Zespół Interdyscyplinarny w Koninie realizował w 2023 r. wszystkie zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej. W okresie sprawozdawczym rodziny, w których prowadzona była procedura „Niebieskie Karty”, znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, związanej z przemocą, korzystały z pomocy finansowej, realizowanej zgodnie z ustawami, przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Koninie. Pracownicy Ośrodka zaopatrywali rodziny przebywające w Sekcji w paczki z podstawowymi artykułami żywnościowymi, w tym produkty takie, jak jogurty, czy napoje otrzymywane z Konińskiego Banku Żywności i Chrześcijańskiej Służby Charytatywnej. Z okazji Świąt Wielkanocnych oraz Bożego Narodzenia rodziny otrzymały wsparcie w formie cateringu, organizowanego dla potrzebujących wsparcia mieszkańców Konina, z tradycyjnymi świątecznymi potrawami.

WNIOSKI

Dotychczasowe doświadczenia pokazują, iż równolegle do implementacji nowych rozwiązań pomocowych i doskonalenia kompetencji zawodowych specjalistów należy kontynuować działania edukacyjne adresowane do społeczności lokalnej. Ma to znaczenie kluczowe zarówno z perspektywy organizowania skutecznego wsparcia dla osób doznających przemocy, jak i z punktu widzenia szeroko pojętej profilaktyki. Na podstawie obserwacji, poczynionych przede wszystkim w toku realizacji procedury „Niebieskie Karty”, można zauważyć, że szybkość interwencji i skuteczność pomagania osobom doznającym przemocy domowej są zależne od poziomu społecznej zdolności do identyfikowania przejawów przemocy i umiejętności reagowania na nie. Podejmowane w tym obszarze od wielu lat konińskie inicjatywy przynoszą zauważalne efekty. Wymagają jednak dalszego rozwijania, modyfikowania adekwatnie do zmieniających się realiów życia i sposobu postrzegania zjawiska przemocy domowej. Szczególnej uwagi wymagają aspekty ochrony dzieci, osób dorosłych i dzieci z niepełnosprawnościami oraz seniorów. Tworzenie warunków sprzyjających propagowaniu wiedzy, kształtowaniu umiejętności i postaw, stanowi warunek niezbędny nie tylko do tego, aby skutecznie powstrzymywać przemoc domową, ale także efektywnie zapobiegać jej występowaniu.

SPIS TABEL

Tabela 1: Skład Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej (stan na dzień 31.12.2023 r.).....	9
Tabela 2: Liczba założonych formularzy „Niebieska Karta” przez instytucje i podmioty uprawnione w latach 2020 – 2023.....	13
Tabela 3: Liczba założonych w 2023 roku formularzy „Niebieska Karta – A” z podziałem na miesiące	14
Tabela 4: Rodziny objęte procedurą „Niebieskie Karty” w latach 2020 – 2023	16
Tabela 5: Liczba osób w rodzinie, z podziałem na płeć, co do których zachodzi podejrzenie, że doznają przemocy domowej, u których prowadzona jest procedura „Niebieskie Karty”	17
Tabela 6: Liczba osób w rodzinie, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc z podziałem na płeć, u których prowadzona jest procedura „Niebieskie Karty”	17
Tabela 7: Liczba rodzin, w których prowadzona jest procedura „Niebieskie Karty” w poszczególnych obrębach na terenie miasta Konina w latach 2020 - 2023	18
Tabela 8: Ilość posiedzeń grup roboczych / grup diagnostyczno-pomocowych w poszczególnych miesiącach w latach 2022-2023.	19
Tabela 9: Liczba przedstawicieli/uczestników grup roboczych/grup diagnostyczno-pomocowych w latach 2020-2023	20
Tabela 10: Porady specjalistyczne udzielane mieszkańcom miasta Konina w Sekcji Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Koninie w latach 2020 – 2023	23

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1: Liczba założonych formularzy „Niebieska Karta” przez instytucje i podmioty uprawnione w latach 2020 - 2023	14
Wykres 2: Liczba założonych w 2023 roku formularzy „Niebieska Karta - A” z podziałem na miesiące	15
Wykres 3: Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” w latach 2020-2023.....	16